

Абонаментъ:

31 година . . . 55 лв.
За 6 месеци . 30 лв.

Обявления:

Официални по 2 лв.
на квадрат. сантиметър;
търговски
по споразумение.

ВАРНАСКИ ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА
ИЗЛИЗА ВСЪКИ ПЕТЪКЪ.

Всичко, що се
отнася до вестника
да се изпраща до
кметството — Варна

Справки
при пом. кмета
г. П. Нейковъ.

Броя 1 левъ.

Разпятие и възкресение
Когато, по пришежа на държавни сили опиянени от победата, се чертаят гримизи, които раздвелят едноплемненни жители, разръзват общителни артерии, оскапават стопански единни области и хвърлят въ глад и мизерия изетуци дотогава градове, тогава съкашъ въ самата природа се разкъсва отрашна рана, която се чузствува отъ всичко живо въ тоя кжтъ земя.

Тогава започва разпятието на области откъснати отъ естественитъ си дебушета, на пристанищни градове останали безъ хинтерланди. Тогава пристанища зитихватъ пияци зипустяватъ, жизнеността изчезва. Тогава седемдесетъ хилядни градове замлъхватъ и се чудятъ, какъ да изхрлятъ бедствуващето си население. Тогава гражданъ се отчайватъ и замислюватъ да се изселятъ. Тогава общински управи се виждатъ изправени предъ непосилни задачи и заставени да търсятъ нови поминъчни средства за гражданството.

Това е то разпятието на Варна.

Но следъ разпятието иде и възкресението.

Градътъ Варна съществува отъ 2500 години. По своето юлмо търговско значение той е билъ иачело на сгуза на петтъ градове или пентаполис. Варна винаги е била първостепенно пристанище на Чермо море. Това което природнитъ условия нареждатъ, човъшката ржка е безсилна за дълго време да отмени. И търговското величие на града ни неминуемо ще се върне, както неминуемо се върща, следъ зимата, която сквива природата, засмъглата и жизнерадостна промтъ.

Прокудете, граждани на Варна, отчаянието отъ вашитъ души. Съ нашето разпнато поколение не се свърши въ свѣта.

Доше денъ, да кажемъ и ний, ако не ний, децата ни, „Востина“ възкресе“ предъ новия разцветъ на града ни, въ който всички въглваме.

Ц. Каланджисевъ.
Ректоръ на Висшето търговско училище въ Варна

По болкитъ на гр. Варна.

Извѣстно е, че градътъ Варна преди освобождението и редица години следъ това нѣмаше българска фивномия. Тоя отпечатъкъ нашия градъ до нейде има и сега — следъ половинъ вѣковното му засилване съ чисти български елементи и следъ 50 годишна културна дѣйност на ръководнитъ фактори въ страната.

А равноплемненния характеръ на единъ градъ не може да представлява богата ерѣда за интензивенъ общественъ животъ. Връзката между отдѣлитъ национални елементи, въ случая се дължи единствено на голѣмитъ материални интереси и на тѣхното урегулиране отъ гледна точка на откровенитъ смѣтки.

Но обстоятелството, че днесъ въ града господствува на всѣкъде българския елементъ, че този е взелъ въ ржцетъ си почти всички стопански инициативи, сжщо не е пълна гаранция за единъ интензивенъ общественъ животъ. Сегашното българско население на града е равнородно по произходъ и следователно нѣма онѣви родствени традиции на една градска маса, която се е прераждала въ течението на 2-3 поколения и по тоя начинъ се е срастнали съ една психика, съ едни обичаи, нрави и даже съ едни евиковъ жаргонъ, както това виждаме въ градски центрове, които се равниватъ подъ влиянието на стари вѣковни традиции.

Варна нѣма български коренъ, нѣма еднообразни български обичаи и традиции, както тѣ сж израстнали въ процеса на продължителни исторически възжеления въ по малки наши градове, като Търново, Шуменъ, Равградъ и пр. Поради това варненското население по традиции е равнокрасно на групови ядра, споредъ тѣхния произходъ, които ядра могатъ да действуватъ съвѣстно само подъ влиянието на рѣско очертани интереси.

Естествено е, че до Балканската война Варна, поради поинтензивния си стопански животъ въ страната, играеше и по важна обществена роль. Бодросѣта въ материалния животъ въ Варненската пияца внасяше повече обществени импулси и въ нейнитъ стопански съсловия, макаръ че преди 15-20 години тѣхния ръководенъ съставъ да имаше по-нивно културно равнище отколкото сега. Редица стопански и културни предприятия израстнаха въ града като ивара въ общественния духъ въ едрата му търговия. Такива сж: параконното дружество, което игра и има да играе още голѣма роль въ българската морска търговия; подсобна бѣ житареката корпорация, отъ която иврасна първата житна борса въ страната и то въ време, когато София не можеше и да мисли за борсовъ институтъ. Редица варненски

търговци положиха основитъ на твърде важни индустриални предприятия, като биншата мелница „Сила“, пивоварната фабрика „Галата“ и др. Нѣсетне двата важни културно стопански институти на града — Търговското училище и Търговската Академия сж ивравъ на общественния духъ и на общественото съзнание и солидарност на старата варненска пияца.

Днесъ Варненската пияца живѣе съ пречупенъ грѣбнакъ. Нейната икономическа мощъ се оспорва отъ другаре и отъ други локални интереси, които парализиратъ и ръководнитъ фактори на малката ни страна въ желанието имъ да опредѣлятъ господствующия пжтъ на нашия ивнос и вносъ. Малка и бѣдна България нѣма средства за да снабдява вѣколко пристанища съ модерни съоржжения, тѣй нужни за естиното и експедитивно манипулиране съ ивноситъ и вносни стоки. Ако много по голѣми държави съ граматна търговия съсредоточатъ своитъ сили и средства главно върху едно ивносно пристанище, какво остава за 5 милионна България?

Споредъ насъ решаването на този въпросъ или най малкото поставянего му на дневенъ редъ, зависи не само отъ редица стопански конюнктурни въ срѣдна Европа, която чрезъ новитъ речни системи и канали се поставя въ близъкъ контактъ съ Дунава, а следователно и съ Варна. Това не малко ще зависи и отъ обществената сила и енергия на мѣрдавитъ фактори на нашия градъ. Организоваността на последнитъ е толкова по-наложителна, като се знае миналото на нашитъ главни желѣзнопжтни линии, чито направления не винаги се опредѣляха съ огледъ на икономическия интереси на страната. Извѣстно е, че личнитъ амбиции и личнитъ интереси не оставаха на последенъ планъ при опредѣляне и прилагане на нашата желѣзнопжтна политика.

А ние се боимъ, че общественитъ сили на гр. Варна сж много отслабнали за да могатъ да се наложатъ на ръководнитъ фактори въ стопанската политика на страната, които ту се колебаятъ между противоположнитъ интереси на равни центрове, претендиращи за първенство въ страната, ту се стараятъ да задоволяватъ по-малко една и другата страна. Ивглежда, че при рѣшаването на най-кардиналенъ въпросъ за стопанската политика на цѣлата страна почва да се действува както при разрешаването на пандиритъ въ равнитъ ни градове.

Ние считаме, че болниятъ въпросъ за стопанското идване на града ни като че почна и да се ивражда, поради то ва, че съ него се занимаватъ не напълно опредѣлени и постоянни мѣстни фактори — ка-

На Възкресение.

Тукъ презъ тая нощъ цѣлия градъ
призованъ е отъ химни свещени.
О, покайте се — вредомъ мълвятъ —
че на тоя свѣтъ всички сме тленни.

Отъ години въ църковния дворъ
призовава ни святата църква,
но съ отпѣлия въ арката хоръ
въвъ душитъ изново се мръква.

И тежи ни тозъ вѣченъ въпросъ
за грѣховната хорска заблуда:
какъ можах на кръста Христосъ
да разпнать невѣрнитъ люде?

Но на утрото съ първата вестъ
се разсейватъ въ мигъ грижи тревоги —
въвъ душитъ помилвани днесъ
отъ великата ласка на Бога.

В. Здр.

то това биде почнатъ въ началото. А това е сжщо единъ признакъ на слаба обществена организация и дисциплина. Голѣмата важностъ на въпроса ивискава, щото той да има своето опредѣлено седалище и въ никой случай не допуща пренасянето му отъ една ржде въ други. Това намалява преди всичко творческата сила на законнитъ за дадения случай амбиции и парализира основното му и детайлно проучване отъ нещи лица, което споредъ мене и до сега не е станало. Въпросътъ, колко би струвало едно напълно модерно пристанище за услужването на нашата експортна търговия, — да кажемъ въ течението на бждащи 25 или 50 години, съ огледъ на днешнитъ търговски връзки на страната, или при бждащи нейни връзки съ Срѣдна Европа via Дунава, и въ кое българско пристанище би се рентириали вложени капитални най-добре, — тоя въпросъ не е рвработенъ въ стопанско и техническо отношение. Той витае още въ плоскостта, общитъ проекти и съображения.

Характерно е, че обществената психика на варненската пияца е заравила съ своята импотентностъ и интелгентнитъ словене на града. Иначе не можемъ да си обяснимъ какъ тая интелгентния се помириваше съ факта, щото общинската библиотека, която иврасна и живѣе дълги години въ центъра на града, можа да бжде захвърлена въ течението на 1 1/2 десятилетие въ неговитъ крайни! Иначе не можемъ да равберемъ онѣя апатия, съ която се отнасятъ мѣстнитъ служители на мисълта къмъ редицата лекции и реферати, които се уреждаха тави вима, па и миналата!

Малко утешение за града може да служи събуждането на дребитъ стопански маси, които съ своя животъ отчасти компенсиратъ загубеното въ пристанището и неговия непосредственъ районъ. Събрали око-

ло своитъ организации (и безъ равлика на такива) около популярната банка, тѣ вършатъ една творческа стопанска и обществена работа, която, при наличността на организационни сили съ стопанска инициатива, би се раввила въ най-благотворно направление за еснафскитъ ерѣди на силно порастналия градъ.

Аналогична дѣйностъ съ високо стопанско и обществено значение би могла да се равние и въ областта на варненското ловарство и винарство. Само кооперативното организиране на производителитъ въ тѣви браншове ще може да модернизира методитъ на тѣхната работа, да увеличи производството и му осигури по високъ паваръ.

Найсетне единъ въпросъ въ връзка съ развитието на курорта, за който новия общински съставъ предприема нови равходи. Очевидно е, че уреждането на крайморската частъ на града, включително и новия му кварталъ за дъ търговското училище; че бждащитъ постройки въ морската градина и равширението на банитъ и пр. могатъ да увеличатъ многократно курортнитъ доходи за населението и за общината. Обаче, ние се боимъ да не би тоя стремежъ къмъ курортното развитие на града и впечатленията, съ които си отиватъ лѣтнитъ гости, а заедно съ тѣхъ и нашитъ софийски държавници, да не създадатъ у тѣхъ убеждението, че въпросътъ за стопанското идване на Варна съ това е достатъчно разрешенъ. Тая опасностъ не е изключена и за представителитъ на общината ни и на другитъ институти на града, които, ивгубили надежда въ благоприятното разрешаване на голѣмиятъ въпросъ, могатъ да се успокоятъ съ единъ интензивенъ двумесеченъ животъ на града превъ лѣтния му сезонъ.

Но намъ се струва, че и развитието на курортна Варна върви безъ строго опредѣленъ планъ (Следва на 2 страница).

Свободна трибуна.

Санитарната политика

на Варненската община въ миналото и настоящето.

Наредъ съ различните мѣро-
приятія за санитарното благо-
устройство на всѣка една об-
щина, едно важно задѣжение
лежи върху нея — грижитѣ за
вапаване здравето на родил-
нитѣ и организирането на аку-
шерската помощ. Въ миналото
и до настояще време Варнен-
ската община въ това направ-
ление е проявила известна ак-
тивна дѣятелност, която въ
дѣйствителност е дала вничи-
телно подобрене — въ сми-
сълъ силно намаление на смърт-
ността между родилнитѣ отъ
невежественитѣ прости баби,
но не е могла и не може да
намали и предотврати цѣлъ
редъ усложнения и заболява-
ния свързани съ ражданията и
периодътъ непосредствено
следъ ражданието.

Извъ редицата мероприятия на
Варненската община, които вли-
чатъ въ нейната санитарна по-
литика е — организирането на
безплатна акушерска помощъ
въ кѣщи отъ градскитѣ рай-
онни акушерки.

Началото на тази организа-
ция има своя дълъгъ историче-
ски път и датира отъ време-
то на кметуването на уважава-
ния отъ варненци — Докторъ
Плюскиевъ.

Количеството на акушеркитѣ
най-напредъ е било 1—2, а сет-
не съ постепенното увеличение
на населението на града и раз-
ширението му извънъ първона-
чалнитѣ му рѣмѣри, — число-
то на районнитѣ акушерки по-
степенно се увеличава. Въ 1915
година такива районни акушер-
ки сж били 4. Районитѣ имъ
сж били пропорционално раз-
дѣлени съобразно съ гъстота
та на населението и простран-
ството на занимаемитѣ уча-
стѣци.

Функцията на тѣзи общин-
ски акушерки е била най-вече
въ указване родилна помощъ
превъ време на ражданието, по
покана отъ онѣи лица, които
имали право на безплатна ме-
дицинска помощъ. Следъ раж-
дането всѣка акушарка е била
дължна да посещава родилката
въ продължение 7—8 дни; то-
ва посещение се заключавало
само въ измѣрване температу-
рата на родилката, окживането
на детето и акушерката е ид-
вала само единъ път на деня.
Значението на такава помощъ
е малка, недостатъчна е била
помощта. Тѣзи районни аку-
шерки сж имали въ сравнение
на частнитѣ акушерки много
по малко родилки, понеже по-
следнитѣ сж проявявали много
по-голям инициатива.

Ето защо този сравнително
скъпъ институтъ, не оправда-
вашъ своето сщц-ствувание, въ
1925 год. е билъ замененъ съ
свободния изборъ на акушерки
отъ числого на тѣзи, които сж
били регистрирани съ своитѣ

документи и права въ санитар-
ното управление на общината.

Всѣка акушарка, която е да-
ла помощъ при раждане и се
грижела за родилката и детето
превъ първитѣ 8—10 дена и
представя въ санитарното от-
дѣление на общината свидетел-
ство за бѣдностъ и яктъ за ра-
ждане засвидѣтелствуванъ отъ
общинския лѣкаръ — е полу-
чавала отъ общинската каса
350 лева възнаграждение. За
тази цѣлъ съгласно § 3 отъ
бюджета на Варн. община е
предвиждано и отпуснано въ
разпореджанието на санитарното
отдѣление отъ 100 до 200 хи-
ляди лева.

Така напр.: превъ 1925 г. е
било отпуснато 150 и платено
150; превъ 1926 г. отпусн. 100
платено 100; превъ 1927 г. от-
пусн. 200 плат. 159.

Понеже длъжността на уча-
стѣкови акушерки въ града се
е чувствително увеличило и
днесъ свободно практикуващи
акушерки въ града има около
30, което и до голѣма степенъ
е намалило рботата на неве-
жественитѣ прости баби.

По такъвъ начинъ акушер-
ската помощъ ередъ градското
бѣдно население въ кѣщи бла-
годарение на частната инициа-
тива постепенно прониква. Прѣз-
катъ се лжчитѣ на съзнанието
за необходимостта отъ аку-
шерска помощъ отъ специално
подготвени лица и посвѣтени
на това хуманно дѣло.

Но и тѣзи мѣрки вѣсти отъ
Общината не могатъ напълно
да оправдаятъ нуждитѣ на бѣд-
ното градско население и тѣзи
принципи на идеалната съвре-
ременна организация на акушер-
ската помощъ, която сжществу-
ва въ всѣка цивилизована дър-
жава.

Ето защо, вървѣйки по пъ-
тя на прогреса, идеата за съз-
даване на единъ общински Мѣ-
чинъ Домъ за даване безплат-
на акушерска помощъ на бѣд-
ното население въ гр. Варна
предложена отъ менъ веднага
намери откликъ. Той се реали-
зира стижийно и даде блестящи
резултати. Д-ръ Ю. Смоленски.

Четете

Варненски общински вестник

Варненскитѣ комари.

Въ голѣмото си болшинство
тѣ не сж опасни за здравето
на човѣка. Тѣ не принадле-
жатъ къмъ видѣтъ на анофе-
литѣ, които разнасятъ малари-
ята и по такъвъ начинъ во-
дятъ къмъ болести и дегене-
рация. Тѣ сж скромнитѣ ку-
лекси.

Цѣлото пространство огра-
ничено отъ морския каналъ,
брега на езерото, Максуда,
железопѣтната линия и брѣга
на морето, е обсъано съ мно-
жество застоили води и малки
блатца, въ които презъ лѣтото
може да се наблюдава едно
гъмжило отъ ларви и какави-
ди на немагарийния комаръ
куленсъ. Между тѣхъ, тукъ
таме, въ почиститѣ и бистри
застояли води, се забелѣзватъ
по-нарѣдко и ларвитѣ на ма-
ларийния комаръ ано фелесъ.

Сигурно условията не сж о-
собенно благоприятни за раз-
витието на маларийния комаръ,
който е по-трѣбователенъ въ
избора на водитѣ за да снесе
своитѣ яйца, като при това,
по шеговития изразъ на единъ
руски познавачъ на малари-
ята, притежава по голѣмо чув-
ство по своето комарско до-
стоинство, за да приеме да се
развъди и даде поколение въ
нечиститѣ и непрозрачни води
край Варна. И у насъ, както
въ повечето градове на Бѣл-
гария има своя, мѣстна мала-
рия, която е ограничена въ
тѣсната ивица на югъ отъ ул.
Кракра и продължението ѣ въ
Памучния кварталъ. Въ низки-
тѣ мѣста край Сесъ-Севмесъ,
въ Пейнирджикъ и Владжа
монастиръ има по-добри усло-
вия за развъждане на анафли-
тѣ, тамъ и маларията има по-
голѣмо разпространение.

Наблюденията гсворятъ, че
Варна не е малариченъ градъ.
Въ града редко се срещатъ
анафели. Обаче въ втората по-
ловина на лѣтото града е пѣ-
ленъ съ кулекси, които на цѣ-
ли ята нахълтватъ и изпѣл-
ватъ жилищата и правятъ жи-
вота на човѣка непоносимъ.
Кой отъ насъ не е видѣлъ
превъ лѣтото подпхнали и
изхапани гости на Варна по-
крити съ пѣпки и ранички при-

чинени отъ ухапвания на ко-
мари?

При тия комари Варна като
курортъ е невъзможна. Не е
достатъчно да кажемъ и се о-
правадемъ, че комаритѣ не сж
маларийни и не носятъ боле-
сти. Публиката за това не се
интересува; тя иска презъ лѣ-
тото, следъ морско къпане и
слънчево изпичане, следъ при-
биране късно вечеръ въ кѣщи,
тиха и спокойна нощъ. Дей-
ствително комара не принадле-
жи къмъ тия паразити, които
„яко татъ нощний“ тихо и без-
шумно атакуватъ жертвата си.
Такива и въ Варна ги има мно-
го. Комара има тая доблестъ и
рицарско качество отдалече да
обяда за своята атака съ
бръмчение. Каква полза отъ
това? Трѣбва да си предста-
вимъ ужаса на нещастницитѣ,
който следъ като сж прекара-
ли единъ уморителенъ и пѣ-
ленъ съ впечатления денъ, да
чуватъ, следъ изгасване на
свѣтлината, една цѣла гамма
отъ брънчения. Тѣ знаятъ, че
иде една безпокойна нощъ,
който вмѣсто да даде успоко-
ителенъ сънъ и почивка, за да
се посрещне следующето утръ,
изопва нервитѣ и прави жи-
вота въ Варна невъзможенъ.
Мнозина не дотрайватъ и из-
бѣгватъ.

Трѣбва да се направи нѣщо,
защото повтарямъ — Варна
като лѣтовнище, при тия комари
е невъзможна, особено ако
искаме да привлечемъ лѣтов-
ници отъ Средна Европа, ма-
каръ и принадлежащи къмъ
Mittelstand'a. Безъ да искатъ
да знаятъ за разлика между
маларийни и немаларийни ко-
мари, ще разнесатъ славата на
Варна, като градъ малариенъ
и пѣленъ съ комари.

Презъ миналото лѣто, следъ
системно изучаване, почна се
петролизирание на всички бла-
та между старата и нова гара
и край Сесъ-Севмесъ. Израз-
ходва се около 2500 кгр. газ-
золь, като се успѣ да се уни-
щожи презъ м. юний първото,
а презъ м. юли и второто по-
коление комари. За третото
поколение не достигна газзоль,
който и въ Електрическата
централя се превърши. Вар-
ненци макаръ да си припом-

Георги Караивановъ.

К Р А Й.

Следъ пладне единъ фаетонъ
спрѣ предъ желѣзнитѣ врати
на болницата. Това бѣше ново,
нечакано врелище за децурли-
гата отъ махлата. Тѣ се натру-
паха около него.

Вратарѣтъ подаде глава отъ
провоцеца на дежурната стая и
шомъ жената, която стоеше до
болния, му махна съ ржка, той
дойде.

Боленъ ли водитѣ? — попи-
та равсѣно вратарѣтъ, като
натисна звънца.

Дойдоха двама слуги. Внесо-
ха го. Вратитѣ отново се зат-
вориха и децата си равотидоха.

Болиятъ изглеждаше много
ивнуренъ, отпадналъ. Притво-
рилъ очи, той дѣшаше тежко.
Сестрата не се отдѣляше отъ
леглото му. Даваше му лѣкар-
ства, бѣше. Въ неподвижнитѣ
чърти на зачервеното отъ огъ-
ня лице тя долавяше далечна
прилика съ нейния вагиналъ
братъ.

Мръкваше. Къмъ полунощъ
Исусъ щѣше да възкресе въ
сърдцата надеждата за нова ра-
достъ.

Месечината надѣрна превъ
провоцеца и сложи върху оде-
алото на болния меката си дланъ.
Болиятъ отвори очи, подири
се погледъ сестрата и съ уси-
лия произяви:

— Вода.
Тя леко доирѣ чашата до уст-
нитѣ му. Той пийна две-три
глѣтки, отетрани съ немощна-

та си ржка чашата и попита:
— Сестро, усмна ли?
— Не, — усмихна се тя, —
нѣма още полунощъ.

Безъ да е пита друго, болни-
ятъ се загледа въ провореца.
— Кога заболѣхте? — не-
мѣло иврече сестрата.

Той я погледна и бавно от-
говори:
— Преди четири дена.

— Добре ли помните?
— Помня, помня . . . Тогавъ
бѣше, въ надвечерното на на-
шня годѣжъ . . .

— Нима вие имате годеница?
Но, тя?
— Не знае, Годѣжа не стана.

Сестрата каза:
— Тогавъ да я повикаме.

Той се усмихна, дигна ржка
и направи съ прѣста си мълча-
ливъ знакъ на отрицание. Пос-
ле прошепна:

— Не.
Устнитѣ му бѣха пресъхна-
ли отъ силния огънь. Очитѣ
му свѣтѣха съ болезненъ блѣ-
съкъ.

Сестрата мълчеше. Не посмѣ
да го равпитва. Наведе глава и
оправи завивката.

— Сестро, боли — каза той,
като съ разперени длани прих-
ванана отетрани гърдитѣ си.

— Завийте се, — смѣра го
тя, — и прибра ржцетѣ му
подъ одеалото.
Послѣ попита:
— Нѣма ли поне да ѣ се о-
бадите?

Той не отговори. Очитѣ му
се притвориха за сънъ, сякашъ
угасиха пламѣка на своята от-
кровеностъ . . .

Мина повече отъ часъ. Бѣше
се събудилъ и блънуваше.

Вѣнъ бѣше все така спокой-
но. Априлското звездно небе се
обистряше, готвеше се като че
за угрѣшния правдикъ.

Болиятъ се надигна въ лег-
лото. Сестрата се опита да го
успокои. Но той искаше да ста-
не. Настояваше, блѣскаше я.
После вневаяно се опомняше,
ивзвиваше ѣ се.

— Недейте, легнете си . . .
Но той не е слушаше.

— Повнавате ли я? Знаете
ли очитѣ ѣ? — запита той, ка-
то хвана ржцетѣ на сестрата.

— Тя е учителка . . . Помни
я отъ дете, вядно отрастнахме
. . . Играехме, тичахме по дво-
да . . .

После заговори за нѣ-какви
откраднати пари, за поржчки
отъ Цариградъ. Навонаваше нѣ-
кого господинъ уп, авителю, г.
управителю, и пакъ започваше
да повтаря номерата на краде-
нитѣ банкноти.

Сестрата стана и смѣни мок-
рата кърпа отъ челото му. Той
улови ржката ѣ, и погледна съ
прояненъ погледъ ивляшено
то ѣ лице и продължи:

— Повнавате ли я? Дѣца
бѣхме . . . играехме вядно . . .
Тя отрастна, стана мома: хуба-
ва, смирена. Наистина, смирена.
Двадохме си дума. Авъ отидохъ
въ чужбина, да уча Година ив-
минаха . . . Вървахъ се. Мома
я аварихъ, чакаше ме . . .

— Успокойте се, успокойте
се, — говореше сестрата.

— Нищо ми нѣма . . . сест-
ро. Тя ме чакаше следъ велик
денъ бѣхме опредѣлили свада-
та. Авъ слѣвохъ въ града . . .
Тя остана на село . . . Да учи
дѣцата . . . Мжка ми бѣше безъ
нея. Обичахъ я, сестро . . . Ис-
кахъ по скоро да я видя. Тръг-
нахъ отъ вечерѣта, да я ивне-
надамъ . . . Но, какъ . . .

Тукъ той се задѣха, поиска
вода и подхвана:

— Сигниахъ на равсъмване.
Отъ длеко видѣхъ годеницата
си. Отиваше къмъ църквата,
Влѣве вжгрѣ. Ожжихъ се и
авъ. Миняхъ прѣвъ двора и
спрѣхъ прѣдъ проворчето. По
гледнахъ. Видѣхъ я въ новетѣ
на свещеника. Колѣничила бѣ-
ше, равправеше му . . . Сестро,
явповѣдаше се . . . Иавовѣди!
Защо? Равъ яние, грѣхъ ли,
що ли? Какво не мина прѣвъ
умѣтъ ми. Свещеникѣтъ бѣше
турилъ ржка на главата ѣ и
слушаше. А тя цѣлуваше епат-
рахила му и говоѣше . . . Трѣ-
перехъ. Надигнахъ се. Подло
бѣше, но подслушахъ, чухъ . . .
Тя молеше на божия утѣха за
опрощение на грѣшната си мла-
достъ . . . Грѣхъ, само единъ
грѣхъ, съ мжжъ, когото тя ве-
че дълбоко превираше . . . По
можеше ли това преврение да
ивкупи мжката ми? Да върне
ивпубената ѣ, и чистота? Не . . .
Не . . . И авъ побѣгнахъ отъ
божия домъ . . . Тичахъ къмъ
града. Вѣтърѣтъ ме брулеше,
простинахъ: силно, тежко . . .
И ето ме . . .

Сестрата притиска челото му,
гледаше го.

— Сестро, души ме, отвори,
— простена той.

И докато тя отваряше прово-
реца, болиятъ се надигна, от-
пусна се на сревата и почна да
охка

— Сестро, умирамъ! — ив-
пѣшка той, като кжсаше рвата
си.

Сестрата вапали лампата, ив-
тича въ корддора и завика:
— Христино, повикай лѣкаря
Скоро! Христино! Христино!
Ала въ коридора нѣмаше
никъй. Всички бѣхъ отишли на
църква. Тя не посмя да напу-
етне стаята, върна се, приближи
болния и мжка само да му каже:

— Лошо ли ви е?
Болиятъ говореше несвър-
вано, високо:

— Кълна ли се! Отговорете
вратата . . . пуснете я . . . Ис-
камъ да я пригърна . . . Ела!

И той протегна ржце къмъ
сестра та. Тя го остави да я
пригърне. Но вневаяно се от-
дръгна, ивплъвна се отъ ржце-
то му и впи погледъ въ рав-
кривеното му лице.

То се ивпѣваме, погрозняваше.
Следъ полунощъ болницата
ваново се оживи. Иавъ коридо-
ра екнаха стѣпки . . . Лѣкаря
вядно съ нѣколко сестри влѣ-
ве и въ тази стая.

— Христосъ възкресе! — ка-
ва вясмѣно той.

Сестрата дигна глава, посочи
съ простъвени очи болния и
прошепна:
— Той умрѣ . . .

Залесяването край Варна.

По нареждане на м вото на земледелието и държавните вмоти миналата година се на вършиха залесявания в околностите на курорта св. Константин и други околности на Варна. За такива бяха избрани околностите и обезлесени баири — тия под навъвание „Манас стирь тепе“ и „Влахому“ нахоящи се северно и североизточно от манастира св. Константин и тия под навъвание „Мара сърта“ — южно от гр. Варна между шосето Варна — Бургас и Карантината.

Работитъ по залесяването почнати през есента 1926 г. и продължиха през пролетта 1927 г.

Извършени сж следнитъ работи:

1. Въ околността на манастира „св. Константин“, насадени и почистени вакелевелитъ насаждения в определена за залесяване мѣстност на пространство 70 декара, като същевременно цѣлата мѣстност се ограда съ плетъ, постройбанъ отъ полученитъ отъ изсчването вършини и трѣне.

Засадени сж следнитъ количества фиданки:

През есента 1926 г. 62,000 акациевы фиданки и 2,500 отъ Халепенски боръ.

През пролетта 1927 год.: 75,000 акации, 8,000 брѣтвъ,

натъ, че къмъ 10-15 августъ града бѣ наводненъ отъ комари, за щастие, следъ като си отидоха гоститъ.

За всичко това не сж нуждни голѣми средства. Вѣрвамъ, че общинската управа, която проявява голѣмъ интересъ и жертвува толкова за да даде на Варна видъ на благоустроенъ градъ, нѣма да се спре предъ изразходването на нѣколко десетки хиляди левове, за да избави града отъ комаритъ и да даде спокоенъ сънъ презъ лѣтото не само на гоститъ, но и на насъ, жителитъ на Варна. Д-ръ А. Стателовъ, Ст. общ. лѣкаръ.

7000 черъ боръ, 7,000 бѣлъ боръ, 4,600 Халепенски боръ и 1000 отъ целистъ, топала, яворъ и липа.

2. Въ околността на гр. Варна мѣстността „Мара Сърта“, засадени фиданки:

През есента 1926 год. акация 72,500 фиданки и 3,500 Халепенски боръ, през пролетта 1927 г. засадени: акация 88,700 фиданки, брѣстъ 9000, черъ боръ 8000, бѣлъ боръ 8000, 500 халепенски боръ и 1300 отъ целистъ, топала и яворъ.

Всичко засадени въ околността на манастира „св. Константинъ“ 167,600 фиданки съ които сж залѣсени 262 декара, а въ околността на гр. Варна засадени 196,000 фиданки, съ които сж залѣсени 290 декара, като същевременно се попълни и създаденото презъ 1924 год. боровата култура, отъ 65 декара, въ сжщата мѣстност.

3. Събрани и всѣти семена при манастира „св. Константинъ“ въ новосъздадения премененъ горски разсадникъ: 35 кгр. акациевы 3 кгр. отъ черъ боръ, 10 кгр. брѣтвото и 2 кгр. отъ гледичие, а въ Варненския общински горски разсадникъ 40 кгр. акациевы, 9 кгр. отъ черъ боръ, 20 кгр. брѣтвото и 2 кгр. отъ гледичие.

Отъ употребенитъ за залѣсяване и засадени фиданки само часть около 100,000 сж произведени въ варненския общински горски разсадникъ а всички останали сж изпратени, по нареждане на Министерството, отъ горекитъ разсадници в Каванлъкъ, София и Кюстендилъ.

Засаждането на фиданкитъ при залѣсяването е извършено въ редове и дупки отъ надничари — мъже за сечене и изкопаване на дупки и жени за садене. Надничитъ сж плащани, мъжкитъ по 50 и 60 лева, а женскитъ 30 и 35 лева.

Въ единъ декарь сж посадени средно 600 фиданки. Залѣсяването и възобновяването е струвало средно около 264 лв.

или посаждането на 1000 фиданки е струвало 430 лева, а залесяването на единъ декарь средно 260 лева.

По отношение на добития резултатъ процента на прехващането е следния: за акация и ду. широколистни средно 80%, за черния и бѣлъ боръ средно 75 на сто, когато на Халепенския боръ и в патентъ отъ Клеурусското реверно лесничейство процента на прехващането е почти никакъвъ.

Създаденитъ въ околността на градъ Варна презъ 1924 и 1925 год. култури сж въ добро състояние, а тия отъ черъ, бѣлъ и морски боръ като силно прореденъ поради слабъ процентъ на прехващане се попълниха съ фиданки отъ черъ и бѣлъ боръ тави пролетъ.

Отъ получения общъ резултатъ се констатира, че процента на прехващането е почти пъленъ на всички ония фиданки, които сж произведени и пикирани тукъ на мѣстна почва, когато отъ тия изпратени отъ вънъ процента на прехващането е на половина.

Въ връзка съ онова, което има да се извърши тави пролетъ и презъ есента м вото на земледелието е изпратило въ Варна инспектора Байкушевъ, който да констатира на самото мѣсто, дали нуждата за залѣсяване на нѣкои мѣста е належаща.

г. Инспектора придруженъ отъ лесничей г. Янковъ нѣколко дни по редъ обиколиха околноститъ на Варна и сж констатирани следното: На първо време трѣбва да се залѣсятъ околноститъ на Паша-къой, където сж общинскитъ водопроводи. Франгенския баиръ трѣбва сжщо не само да се залѣси но и да се укрепи, защото вѣстрашава съ срутване. Ще бждъ продължено залѣсяването на мѣстноститъ около текстителитъ фабрики до галатинския фаръ.

За всичко това, разбира се сж необходими средства, които м вото на земледелието ще отпусне отъ фонда „Културни мероприятия“. Твърди се, че м вото било решило да отпусне 1 милионъ и 500 хиляди лева за залѣсяване на околноститъ на Варна.

ПЪСТРА КОЛОНА

ФРАНЦИЯ.

Домъ за девици родилки. Най тежка е участъта на млади момичета, които забременяватъ, безъ да иматъ възможность да прикриятъ своята бременность, а въ болшинството случаи сж лишени и отъ средства за пренитание презъ първитъ седмици следъ раждането на детето. За всички тия случаи сж се водили статистики, които даватъ поразителенъ процентъ на помѣтане и смъртностъ на родилкитъ, които прибѣгватъ до изкуственъ абортъ. Такъвъ домъ е създаденъ презъ 1919, въ който се приема всѣка бремена жена, а особено се предпочитатъ девици-родилки. Общината снабда съ всички грижи бременитъ, а за родилкитъ девици е запазена по най абсолютенъ начинъ тайната. Единственото условие, налагано отъ общината, е всѣка родилка да върми своята рожба, освенъ ако нѣма за прецение отъ лѣкаритъ. Въ заведенето се издѣржа еспциална жена, която дава съвети за доброто гледане на детето. Туй общинето дѣло предпазва изоставенитъ нещастни девици отъ изкуствено помѣтане, а така сжщо насърчава отглеждане на децата да станатъ съ собственото мѣло на майката.

Отъ създаването на заведението отъ 1926 г., споредъ статистиката, сж били прието и подпомогнати 2144 жени-роилки, а отъ 2154 раждания имаме само 38 случая на мъртво родени деца, което дава процентъ отъ 1,8%. Смъртностъта на родилкитъ е само 0,28%. Замечателни резултати за Франция.

Градини за работнитъ. Липсата на продукти отъ първа необходимостъ и високата цена презъ войната сж продуктували на общината да създаде специални дружества, които се заематъ съ обработването на еспциални градини. Общината отдава срещу 1 франкъ годишенъ наемъ на работници, дребни занаятчии и служаще правни общински мѣста, съ което цели да васили производството на казанитъ продукти, да подпомог-

не млади и дребни работническия семейства, а така сжщо и да създаде нови привычки верѣдъ работници и занаятчии: да обикнатъ своитъ късове земя, които причиняватъ голѣма радостъ на притежателитъ на тия градини когато получатъ въ награда за своя трудъ картофи, фасуль, зеленчуци и пр. По настоящемъ общината разполага съ 25 такива дружества съ повече отъ 2000 члена, а обработната площъ е отъ 290,000 кв. м.

ХРОНИКА

Редакцията на в. „Варнен. общин. вестникъ“ честити на варненското гражданство Светлитъ Христови празници и имъ пожелава да им пречатъ весело и щастливо.

Варненски общински театъръ зала Съединение: Великденски репертуаръ недѣля 15 т. м. Дневно 3 часа — Женитъ мандватъ — комедия въ 4 действия отъ Л. Фулда. Вечерно 8 1/2 часа — грандиозната драматическа сатира Червената мелница въ 3 части — 20 картини отъ Молнаръ. Понедѣлникъ — 16 т. м. дневно 3 часа — великата комедия Шегитъ на дявола въ 3 д. отъ Сабуровъ, вечерно — 8 часа Червената мелница.

Китонътъ, който общината поръча отъ една виенска фирма е на път за Варна. Предполага се още този месецъ да започне китонирането на ул. „Царъ Борисъ“ и „6 септември“.

Ръкавитъ художествени табла предназначения за рекламиране нашия курортъ въ чужбина пристигнаха отъ София. Таблата сж вече изпратени въ нашитъ легации въ почти всички европейски държави, които ще иматъ грижата за разпространението имъ.

Инспектората по мляларията се премести отъ 1 Априлъ въ зданието на С. Бешковъ, на ул. „Съборна“ и Хаджи Стаматъ № 2 гдето се помещаваше до скоро градската библиотека.

Д-ръ П. Д. Скоричевъ.

Великденски символи.

Голѣмитъ праздници винаги кръвятъ въ себе си вѣрски и битови съкровища изъ миналото на човѣшкия родъ. И което е твърде цѣнно — съкровища изъ неговото дълбоко, непрогледно минало, когато враждуващитъ сега народи на Европа сж били единоръвни братя съ общъ евикъ и съ общи вѣрвания.

Единъ отъ тѣми старинни, иконични праздници на нашия родъ е празникътъ на пролетъта, на пробуждащата се природа — Великъ-денъ.

Както при други древни праздници, тѣй и тукъ, ново насаденото християнство дана свой обликъ и своя вѣрека смисленостъ на завършеното празненство, чиито повидимому днесъ маловажни обрядности и обичаи сж въ сжщностъ истинската основа на прежитото, старинно правдуване.

Защото, следъ толкова нѣкове, дори и днесъ, както у насъ тѣй и другаде ний никъде не рѣко да се отдѣля церковниятъ отъ битовия праздникъ.

Нашитъ домъини по села и градища — и сега и преди — сж много по-голѣмо усърдие се грижатъ за своя домъ, за своитъ кованаци и шарени яйца — да не бждъ въ упрекъ! — и за своята великденска трапева, отколкуто ва дълбокия, но отвѣтченъ смисълъ на изкупителнитъ Христови страдания презъ

страстната седмица.*) А това е тѣй, защото народътъ е извощено немощно консервативенъ въ своитъ традиции и християнската черква все още не е успѣла да измѣсти евикескитъ основи на нашитъ праздници — у насъ и другаде.

Както по рано видѣхме — на сжщото това мѣсто**) — често два блиски по време нови праздници взематъ едни или други обрядни атрибути на едно по-старо правднетво Тѣй и въ сегашния случай отъ древното правдуване на възбуждащата се пролетъ ний сме взели и сме притурили и къмъ нашия Великъ-денъ и къмъ еднакво пролетния праздникъ Гергивовъ-денъ, които обикновено следватъ единъ следъ другъ.

Съ настѣпването на пролетъта природата се пробужда къмъ

новъ животъ. Пробужда се и възкрѣсва умрѣлия богъ.

Земата, скована отъ зимния мравъ напуца своето безплодно мъртвило и срѣгна отъ животворнитъ лъчи на пролетното слънце разтваря своитъ недра, извъ които избуява млада трѣва, крехкътъ влакъ, новъ цѣтѣтъ.

И младъ животъ плѣзва и одухотворява и гореката тишина и просторната ширъ на тучното поле. Млади агънца радостно оглащатъ сочнитъ пасбища и селскитъ кошари.

Агнето е първото живо творение на ранната пролетъ, то е най блиско до човѣка. Агнето е символъ на животворната пролетъ³⁾ — Първиятъ даръ на нивата, на стадото, на градината е билъ священъ, той е билъ обреченъ на божеството, комуто се е принасялъ въ жертва⁴⁾.

Тѣй е било и е и у насъ — първитъ пожнати класове и сега се обричатъ Богу, първи-

3) Сравни нашитъ думи: яре, ярка които означаватъ „пролетниче“ — отъ старобългар. ЯРА, т е пролетъ; сродна съ ст. гр. вар. пролетъ еаринос, пролетенъ.

4) Почти у всички народи (у старогърци: апархе значи жертва съ първороденъ) първацитъ на всѣки плодъ и добиткъ сж били обречени на божеството. тѣ сж били забранени за хората. За това у евреитъ, на които първацитъ сж забранени тѣ сж „турфа“, отъ араб турфе което значи новина, първакъ а сжщо и забранено нечисто ядене, (а позволено е кашеръ). Отъ турфе т е първакъ персийцитъ сж произвели своето „торфенде“, а отъ тукъ турски турфанда т е, първъ плодъ,

тъ гродове ее даряватъ на черквата. И първото агне у насъ се коли на Гергивовъ-денъ и се обрича на св. Георгия.

Първитъ цѣтѣ съ своитъ ярки краски сж били въздавани на пролетната богиня — била тя Афродита, Остара или Лада.

Яйцето е рожба на пролетъта, то крие въ себе си дремящъ новъ животъ — то е символъ на пробуждащата се природа.

И всички тия елементи, олицетворяващи съживената пролетна природа ний ги срѣщаме изрвени символично въ нашитъ великденски обичаи и традиции.

Възкрѣсяването на Христа тѣкмо съвпада съ вѣрването за съживения богъ (сравни Персефона — Тростерпина).

Яйцето е виденъ пролетенъ символъ, за това то е задължително за всѣка великденска трапева. Яйцата при това се обгарятъ въ ярки краски символически пѣстроцѣтитието на пролетъта.

Традиционно преплетениятъ козунакъ⁵⁾ символизира вакланого агне съ подвити крака готово да бждъ принесено въ жертва Руситъ (южнитъ) правятъ своитъ великденски „колачи“ или съвсемъ наподобащи агне или пъкъ ги украсяватъ съ образи на агне. Нѣмцитъ сжщо тѣй приготвятъ на Великъ-денъ тѣс тени кръваи, на които нарочно даватъ видъ на агне.

5) Козунакъ произлиза вѣроятно отъ турската дума Кузу, т е, агне,

И тѣй, покрай тържественото и многосъдържателно правдуване на възкрѣсяването на Христа, на всечовѣшката правда и любовъ, нека отпразнуваме и деня на пробуждащата се пролетъ, която съ толкова нетърпение биде очаквана следъ дългата и вла тавигодишна зима.

Вживявайки се въ копнежитъ и радоститъ, които човѣшкитъ родъ отъ памтивѣка е мѣлялъ въ своето сърдце, които ни се предаватъ чрезъ нашитъ старинни обичаи, нека символитъ на пролетъта вѣтъциани ни като шарени яйца и козунакъ да красятъ великденската трапева на всѣки християнинъ за радостъ на мало и голѣмо!

Велики четвъртъкъ 1928 г.

Въ Понедѣлникъ
Общинскитъ театръ
Червената мелница

